

Sygn. akt III KS 5/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 sierpnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)

SSN Henryk Gradzik

SSN Michał Laskowski (sprawozdawca)

Protokolant Łukasz Biernacki

w sprawie oskarżonej M. D.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 10 sierpnia 2017 r.,

skargi obrońcy oskarżonej

na wyrok Sądu Okręgowego w S. z dnia 30 marca 2017 r., sygn. akt II Ka (...),

uchylającego wyrok Sądu Rejonowego w W. z dnia 14 października 2016 r., sygn.

akt II K (...),

**1. uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu w S. do ponownego rozpoznania w postępowaniu
odwoławczym,**

**2. zwraca oskarżonemu uiszczoną opłatę od skargi w kwocie
450 (czterysta pięćdziesiąt) złotych.**

UZASADNIENIE

M. D. została oskarżona o to, że w dniu 25 sierpnia 2015 r. w W. woj. (...) na nadzwyczajnym posiedzeniu Komisji Zdrowia Oświaty i Kultury znieważyła publicznie, w zamiarze, aby, zniewaga ta do niego dotarła oraz pomówiła A. Z.,

pełniącego funkcję nauczyciela Szkoły Podstawowej im. (...) w W. w ten sposób, że twierdziła, iż w jego aktach dożywotnio pozostanie nałożona na niego, kara porządkowa, że wychodzi z lekcji i pozostawia dzieci bez opieki, chodząc po korytarzu z e-papierosem, nie poszedł na szkolenie PPOŻ, za co powinien być zwolniony dyscyplinarnie oraz że nie odpowiada współpracownikom cześć, które to postępowanie mogło poniżyć A. Z. w opinii publicznej i narazić na utratę zaufania potrzebnego dla zajmowanego przez niego stanowiska nauczyciela oraz wykonywanego zawodu nauczyciela, to jest o czyn z art. 212 § 1 k.k. w zb. z art. 216 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Wyrokiem z dnia 14 października 2016 r., sygn. akt II K (...), Sąd Rejonowy w W. uniewinnił oskarżoną od powyższych zarzutów.

Od tego wyroku apelację na niekorzyść oskarżonej wniósł pełnomocnik oskarżyciela prywatnego. Po jej rozpoznaniu Sąd Okręgowy w S. wyrokiem z dnia 30 marca 2017 r., sygn. akt II Ka (...), uchylił w całości wyrok Sądu Rejonowego w W. i sprawę przekazał temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Skargę na wyrok sądu odwoławczego wniósł obrońca skazanej zarzucając w niej obrazę przepisów postępowania, tj. art. 454 § 1 k.p.k., poprzez błędne przyjęcie, iż istnieją podstawy do uchylenia wyroku Sądu Rejonowego w W., w sytuacji gdy prawidłowa ocena wskazuje na brak takich podstaw. Stawiając powyższy zarzut, obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w S. do ponownego rozpoznania.

W pisemnej odpowiedzi na skargę prokurator wniósł o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga zasługiwała na uwzględnienie.

Przede wszystkim trzeba zauważyć, że jako powód podjęcia przez Sąd Okręgowy rozstrzygnięcia o charakterze kasatoryjnym podano konieczność przeprowadzenia przewodu sądowego w całości, celem ustalenia, czy faktycznie przypisywane przez oskarżoną pokrzywdzonemu zachowania miały miejsce, co da podstawy do rozważań w przedmiocie wyczerpania przez nią znamion występków zniesławienia, bądź ustalenia, że oskarżona działała w granicach kontratypów określonych w art. 213 k.k. (s. (...) uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego). W ocenie Sądu Najwyższego dokonanie w tym zakresie ustaleń faktycznych, jak i

poczynienie stosownych ocen prawnych, nie wymagało przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości. Sąd Rejonowy przeprowadził wszak w sposób niewadliwy szereg dowodów (wymienić należy choćby zeznanie świadków A. Z., B. D., A. Z., W. D., W. O. czy P. Z.), na których możliwe było – po ich ewentualnym uzupełnieniu na rozprawie odwoławczej – oparcie ustaleń faktycznych co do wypełnienia przez oskarżoną znamion występków z art. 212 § 1 k.k., bądź ewentualnego działania w ramach kontratypów z art. 213 k.k. Chociaż, jak wynika z uzasadnienia wyroku Sądu Rejonowego, wymienione dowody nie zostały ocenione przez Sąd Rejonowy i nie dokonano ustaleń faktycznych pod kątem wypełnienia znamion przestępstwa z art. 212 k.k., to jednak brak oceny dowodów i niezbędnych ustaleń faktycznych nie może być w świetle art. 437 § 2 k.p.k. wystarczającym powodem wydania rozstrzygnięcia kasatoryjnego. Taki brak może być bowiem usunięty poprzez stosowne działanie Sądu odwoławczego, bez konieczności przeprowadzania przewodu sądowego w całości. W niniejszej sprawie obowiązkiem Sądu Okręgowego było uzupełnienie materiału dowodowego, a następnie dokonanie jego oceny i ustalenie stanu faktycznego, a na jego podstawie podjęcie stosownego rozstrzygnięcia. Co ważne, dopiero po stwierdzeniu, że tak uzupełniony i oceniony materiał dowodowy prowadzi do ustalenia sprawstwa oskarżonej, mogłaby się pojawić inna przeszkoda do wydania wyroku skazującego, mianowicie treść art. 454 § 1 k.p.k., co zmuszałoby do wydania rozstrzygnięcia kasatoryjnego. Warto jednak zauważyć, że błędem byłoby antycypowanie pojawiania się przeszkody w postaci reguły *ne peius* w sytuacji, gdy materiał dowodowy wymaga uzupełnienia i ponownej, kompleksowej oceny – wszak trzeba zauważyć, że po uzupełnieniu materiału dowodowego, jego ocenie i ustaleniu stanu faktycznego, zapaść mogły inne niż skazujące rozstrzygnięcia reformatoryjne, np. umorzenie postępowania.

Konkludując, w ocenie Sądu Najwyższego w niniejszej sprawie nie było konieczności powtórzenia przewodu sądowego w całości, skutkiem czego rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego o uchyleniu wyroku Sądu Rejonowego i przekazaniu do ponownego rozpoznania naruszało normę art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k. W takim stanie rzeczy konieczne stało się uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania w

postępowaniu odwoławczym. W jego toku Sąd Okręgowy dokona niezbędnego – jego zdaniem – uzupełnienia materiału dowodowego, jego oceny i ustali fakty niezbędne dla rozstrzygnięcia sprawy, a następnie podejmie stosowną decyzję procesową w zgodzie z art. 437 k.p.k.

W tym stanie rzeczy orzeczono jak w sentencji.

r.g.